

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 298/IV/2006

**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 4ου ορόφου, του κτηρίου των Γραφείων της (Κότσικα 1Α & Πατησίων), την 22η Ιανουαρίου 2004, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Γεράσιμος

Θεόδωρος Δελιγιαννάκης,

Παναγιώτης Μαντζουράνης,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδας Νικολούζος

Ιωάννης Κατσουλάκος,

Γαρυφαλιά Αθανασίου, λόγω κωλύματος του τακτικού Γεωργίου Τριανταφυλλάκη και
Χαρίσιος Ταγαράς.

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης σύμπραξης σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 703/77 όπως ισχύει, της εταιρίας «ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ» και του «ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ» με ταυτόχρονο αίτημα για χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1, του ν. 703/77 όπως ισχύει

Στη συνεδρίαση παρέστησαν τα πιστωτικά ιδρύματα α) ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ διά του πληρεξουσίου δικηγόρου Βασίλη Χαραλάμπους και β) το ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ διά της πληρεξουσίας δικηγόρου Άρτεμις Μπούρα.

Στην αρχή της συζητήσεως, τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή Εισήγηση και κατέληξε προτείνοντας τη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης κατά το άρθρο 11 του ν. 703/77, όπως ισχύει, όσον αφορά τη σύμπραξη της εταιρίας ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ και του ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ που πραγματοποιείται με τη σύσταση της κοινής εταιρίας ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού απεχώρησαν τα ενδιαφερόμενα μέρη συνήλθε σε Διάσκεψη κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της όλα τα στοιχεία και τα έγγραφα του φακέλου που

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

σχηματίσθηκε, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τους ισχυρισμούς, τις απόψεις και τις εξηγήσεις των ενδιαφερομένων εταιριών, το υπόμνημα το οποίο προσκομίσθηκε, και την ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Με το από 10/12/01 (ημ. αρ. πρωτ. 3505) έγγραφο των πιστωτικών ιδρυμάτων ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ και ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 703/77 όπως ισχύει η σύσταση ανώνυμης εταιρίας επενδύσεων με την επωνυμία ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ και το διακριτικό τίτλο ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ, με το από 13328/14.11.2001 Συμβόλαιο - Καταστατικό που υπογράφηκε μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ και ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ. Με το ίδιο έγγραφο τους οι συμπράττοντες εταιρίες υπέβαλαν και αίτηση για έκδοση αρνητικής πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει.

2. ΣΥΜΠΡΑΤΤΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

α) ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ

Η Τράπεζα Αττικής Α.Ε. είναι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα την Αθήνα και παρέχει φάσμα τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (Λιανική Τραπεζική (Retail Banking) όπως καταθέσεις, χορηγήσεις, έκδοση πιστωτικών καρτών, το Corporate Banking όπως χορηγήσεις δανείων σε επιχειρήσεις, η έκδοση εγγυητικών επιστολών, η παροχή υπηρεσιών factoring, επενδυτικών υπηρεσιών κ.α.) στην ελληνική αγορά.

Οι βασικοί μέτοχοι της Τράπεζας την 29/03/2002 ήταν:

- Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών & Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε) (34% του μ.κ.)
- Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων (15,50%),
- Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος (8,28%),
- Εμπορική Κεφαλαίου και Συμμετοχών Α.Ε. (6,25%),
- ΦΟΙΝΙΞ Γενικές Ασφάλειες της Ελλάδος (2,36%),
- Λοιποί μέτοχοι (33,61%).

Ο κύκλος εργασιών της Τράπεζας Αττικής υπολογιζόμενος σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4στ παρ. 4 του ν. 703/77, για το οικονομικό έτος 2001 ανήλθε στο ποσό των 201,8 δισεκατ. Ευρώ.

Η Τράπεζα Αττικής συμμετέχει κατά 51% στην εταιρεία ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΕΡΔΩΟΣ ΕΡΜΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.Π.Ε.Υ. η οποία ασχολείται με την παροχή υπηρεσιών σχετικών με χρηματοπιστηριακές συναλλαγές, το Asset Management και το Investment Banking, κατά 50% στην εταιρεία ΑΤΤΙΚΗ Α.Ε.Δ.Α.Κ. η οποία δραστηριοποιείται από τον Ιανουάριο του 2002, και ασχολείται με την διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, κατά 99,99% στην εταιρεία ΑΤΤΙΚΗΣ LEASING η οποία δραστηριοποιείται από τον Σεπτέμβριο του 2001 και ασχολείται με την παροχή υπηρεσιών χρηματοδοτικής μίσθωσης, κατά 100% στην εταιρεία ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε σκοπός της οποίας είναι μεταξύ άλλων η παροχή υποστήριξης, εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης στελεχών διοίκησης και τεχνικών πληροφορικής και επικοινωνιών της Τράπεζας Αττικής, των θυγατρικών της και τρίτων, και κατά 12,47% στην εταιρεία MAGNA TRUST Ε.Ε.Χ. η οποία είναι εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου

β) ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, ιδρύθηκε με το Νόμο 1608/1919, αποτελεί ειδικό χρηματοπιστωτικό και διαχειριστικό οργανισμό και διοικείται από διοικητικό συμβούλιο τριετούς θητείας, η σύνθεση και η συγκρότηση του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος έχει και την εποπτεία του. Παράλληλα εποπτεύεται από την Κεντρική Τράπεζα για δραστηριότητες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της. Το Ταμείο λόγω της νομικής μορφής του, Ν.Π.Δ.Δ., δεν συμμετέχει στη διατραπεζική αγορά και τα διαθέσιμα του είναι υποχρεωτικά κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα, αλλά είναι μέλος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, του Γραφείου Συμψηφισμού Αθηνών και μέτοχος της ΔΙΑΣ ΑΕ.

Οι δραστηριότητες του Ταμείου περιλαμβάνουν κυρίως την χρηματοπιστωτική και τεχνική υποστήριξη της Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων τους, ή και άλλων Νομικών Προσώπων και Οργανισμών Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, την αποκλειστική φύλαξη και διαχείριση των κάθε μορφής παρακαταθηκών (χρηματικών και αυτούσιων), την στήριξη της στεγαστικής πολιτικής με τη χορήγηση δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας από υπαλλήλους ή συνταξιούχους του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας καθώς και δανείων ειδικών κατηγοριών, την ταμειακή διαχείριση των κεφαλαίων των Ν.Π.Δ.Δ. και άλλων Οργανισμών, καθώς και την εκτέλεση τραπεζικών εργασιών, με την αποδοχή καταθέσεων Όψεως, Ταμειυτηρίου ή άλλων νομικών καταθέσεων από φυσικά και νομικά πρόσωπα.

3. ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Στις 14 Νοεμβρίου 2001, η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και το ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ υπέγραψαν την υπ' αριθ. 13.328/14-11-2001 πράξη της Συμβολαιογράφου Αθηνών Ευγενίας Ιωάννου Πάκου, με την οποία συνιστούν Ανώνυμη Εταιρία σύμφωνα με τον Κ.Ν.2190/1920, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με την από 3/9/2001 απόφαση έγκρισης της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος και την υπ' αριθμ.

3/227/10.10/2001 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, με τις οποίες δόθηκε άδεια λειτουργίας της συνιστώμενης ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ και το διακριτικό τίτλο ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ.

Σκοπός της εταιρίας είναι η διαχείριση χαρτοφυλακίου κινητών αξιών κατά την έννοια του ν. 1969/1991.

Το μετοχικό κεφάλαιο της ορίσθηκε σε σαράντα έξι εκατομμύρια εννιακόσιες πενήντα πέντε χιλιάδες διακόσια σαράντα τέσσερα (46.955.244) Ευρώ διαιρούμενο σε δεκαπέντε εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα μία χιλιάδες επτακόσιες σαράντα οκτώ (15.651.748) ανώνυμες μετοχές, που κάλυψαν και ανέλαβαν κατά 50% ο κάθε ένας από τους 2 ιδρυτές της.

Οι μετοχές της εταιρίας θα πρέπει να εισαχθούν υποχρεωτικά στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε άλλη οργανωμένη αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του νόμου 1969/1991. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα αποτελείται από πέντε έως επτά μέλη εκλεγόμενα από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, θα βρίσκεται σε απαρτία και θα συνεδριάζει νόμιμα όταν παρίστανται αυτοπροσώπως ή αντιπροσωπεύονται το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων, ενώ θα λαμβάνει αποφάσεις με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευομένων μελών του.

4. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Σχετική αγορά προϊόντων /υπηρεσιών

Η σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σειρά αποφάσεων που έχει εκδώσει βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων (βλ. αποφάσεις IV/M 391, IV/M 213, IV/M 319) διακρίνει επιμέρους αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό κλάδο, όπως η λιανική τραπεζική (retail banking), η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες (private banking), η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις (corporate banking), η παροχή πιστώσεων και επενδυτικών υπηρεσιών (investment banking), η παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών κ.λ.π. Η διάκριση των ως άνω αγορών γίνεται δεκτή από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Οι συμπράττουσες στην εν λόγω υπόθεση εταιρίες δραστηριοποιούνται:

ι) ο όμιλος της Τράπεζας Αττικής κυρίως στις σχετικές αγορές α) Λιανικής Τραπεζικής - Retail Banking (καταθέσεις, χορηγήσεις κλπ.), β) Corporate Banking (παροχή υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις), γ) Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing) μέσω της Αττικής Leasing, δ) Αμοιβαίων Κεφαλαίων, μέσω της Αττική ΑΕΔΑΚ, ε) Παροχής χρηματιστηριακών υπηρεσιών μέσω της Αττικής ΚΕΡΑΩΟΣ ΕΡΜΗΣ Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ. και στ) Παροχής υπηρεσιών πληροφορικής – επαγγελματικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης μέσω της εταιρίας Τεχνική και Εκπαιδευτική Υποστήριξης Λογισμικού και Υψηλής Τεχνολογίας Α.Ε.

ii) Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ειδικότερα στις σχετικές αγορές α) Λιανικής Τραπεζικής (Retail Banking), β) Διαχείρισης κάθε μορφής παρακαταθήκης, γ) Παροχή υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής και τεχνικής υποστήριξης για την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, δ) Στεγαστικής πίστης με τη χορήγηση δανείων σε υπαλλήλους του Δημοσίου κλπ..

iii) Η κοινή εταιρία δραστηριοποιείται στην αγορά διαχείρισης χαρτοφυλακίου κινητών αξιών που αποτελεί και τη σχετική αγορά στην υπό κρίση υπόθεση.

Συμπερασματικά ο όμιλος της Τράπεζας Αττικής, καθώς και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων δεν δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά με την κ. ε. αλλά σε παραπλήσιες αγορές του χρηματοπιστωτικού τομέα.

5. ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι συμπράττουσες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Στην υπό κρίση υπόθεση, ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

6. ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ-ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ- ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

α) Χρηματοπιστωτικός τομέας

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας, την 31.12.2000, είχαν δραστηριότητες συνολικά τριάντα πέντε (35) τράπεζες (14 ελληνικές και 21 αλλοδαπές), πέντε ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων, Ασπίς Στεγαστική, Ε.Τ.Β.Α. και Ε.Τ.Ε.Β.Α) καθώς και δέκα τρεις (13) συνεταιριστικές τράπεζες.

Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών που υποδηλώνουν τη σχετική θέση που κατέχει μία τράπεζα στον πιστωτικό κλάδο (ήτοι σύνολο ενεργητικού, καταθέσεις κάθε μορφής, χορηγήσεις) αλλά και του εύρους και της ποικιλίας των προσφερομένων προϊόντων και υπηρεσιών, η Εθνική Τράπεζα κατέχει την πρώτη θέση.

Σύμφωνα με προσκομισθέντα στη Γραμματεία της ΕΑ στοιχεία η Τράπεζα Αττικής κατείχε το 0,74% του συνόλου του ενεργητικού, 0,81% του συνόλου των χορηγήσεων και 0,57% του συνόλου των καταθέσεων. Σύμφωνα δε με στοιχεία των ενδιαφερομένων μερών, τα μερίδια ενεργητικού, καταθέσεων και χορηγήσεων της Τράπεζας Αττικής δεν υπερβαίνουν το 1,50%, ενώ τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς στις καταθέσεις και στις χορηγήσεις για το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων είναι 2% και 3,5% αντίστοιχα.

β) αγορά διαχείρισης χαρτοφυλακίου

Οι εταιρίες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου είναι ανώνυμες εταιρίες εισηγμένες -σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 1969/1991 όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 2166/93 οι εταιρίες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου- στο Χρηματιστήριο με αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση

χαρτοφυλακίου κινητών αξιών (μετοχές, ομολογίες, ομόλογα, τίτλοι μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου και άλλα χρηματιστηριακά πράγματα).

Οι Εταιρίες Επενδύσεων εξασφαλίζουν στους επενδυτές (μετόχους τους) όλα τα πλεονεκτήματα που εξασφαλίζουν τα αμοιβαία κεφάλαια (διασπορά κινδύνου, επαγγελματική διαχείριση, πρόσβαση στις μεγαλύτερες αγορές της Ελλάδος και του εξωτερικού, διαπραγματευτική δύναμη, διαφάνεια διαχείρισεως κ.λ.π.).

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΕΧ ήταν η πρώτη εταιρία που ιδρύθηκε το 1972 στη χώρα μας από την Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΕΤΒΑ).

Την 31η Δεκεμβρίου 2001 λειτουργούσαν 20 εταιρίες των οποίων οι μετοχές ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ενώ 21 εταιρίες οι οποίες επρόκειτο να εισαχθούν στο Χ.Α.Α.

Στις Εισηγμένες Εταιρίες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, την 31/12/2001 την πρώτη θέση κατείχε η εταιρία ALPHA ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.Ε.Χ με μερίδιο αγοράς 18,91% και ακολουθούσαν οι εταιρίες ΕΛΛΗΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 14,02%, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 12,33%, ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 10,42% κ.λ.π.

Στις μη Εισηγμένες Εταιρίες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, την 31/12/2001 την πρώτη θέση κατείχε η εταιρία ARROW Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο αγοράς 18,55% και ακολουθούσαν οι εταιρίες ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ με μερίδιο 11,27%, ΔΙΟΛΚΟΣ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 9,47%, NEW MILLENNIUM INVESTMENTS Α.Ε.Ε.Χ με μερίδιο 9,20%, Π.&Κ. Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 8,04% κ.λ.π.

Στο σύνολο των Εταιριών Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου η ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ συγκεντρώνει μερίδιο αγοράς 1,75%. Την πρώτη θέση κατέχει η εταιρία ALPHA ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.Ε.Χ με μερίδιο αγοράς 15,9% και ακολουθούν οι εταιρίες ΕΛΛΗΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 11,83%, ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 10,41%, ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Χ. με μερίδιο 8,80% κ.λ.π.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται μεταξύ άλλων, όταν ".....β) ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή όταν μία ή περισσότερες ανεξάρτητες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων».

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 703/77 όπως ισχύει, «ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης, στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή τις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης».

Ο έλεγχος που αποκτάται μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Και στις δύο περιπτώσεις ο έλεγχος ορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με δικαιώματα, συμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλα μέσα. Κοινός έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση. Ως αποφασιστική επιρροή εν προκειμένω νοείται, κατά κανόνα, η δυνατότητα ματαίωσης της λήψης αποφάσεων που αφορούν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης. Σε αντίθεση με τον αποκλειστικό έλεγχο, ο οποίος παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων μιάς επιχείρησης από συγκεκριμένο μέτοχο ή εταίρο, ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου λόγω της εξουσίας ενός ή περισσότερων μετόχων ή εταίρων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου οι εν λόγω μέτοχοι ή εταίροι πρέπει να καταλήξουν σε κοινή συναίνεση για τον καθορισμό της εμπορικής-επιχειρηματικής πολιτικής της από κοινού ελεγχόμενης επιχείρησης. Μεταξύ άλλων περιπτώσεων ο κοινός έλεγχος μπορεί να έχει τη μορφή ύπαρξης ίσων δικαιωμάτων ψήφου ή εκπροσώπησης στα όργανα λήψης αποφάσεων

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κρίνει ότι η εταιρία ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ και το ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ αποκτούν κοινό έλεγχο επί της κοινής θυγατρικής εταιρίας γιατί, όπως προαναφέρθηκε, οι ιδρυτικές εταιρίες είναι αποκλειστικοί μέτοχοί της με ποσοστό 50% η κάθε μία στο μετοχικό της κεφάλαιο και από τα προσκομισθέντα στοιχεία στη Γραμματεία της Επιτροπής δεν προκύπτει ότι οποιαδήποτε των ως άνω μητρικών εταιριών έχει τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Επί πλέον η Επιτροπή Ανταγωνισμού εκτιμά ότι οι ιδρυτικές επιχειρήσεις δεν θα ενεργούν η μία εναντίον της άλλης κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την κοινή θυγατρική εταιρία δεδομένου ότι, και προ της συστάσεώς της, έχουν ήδη στενούς δεσμούς και κοινά συμφέροντα.

Σύμφωνα με το εδαφ. β' του άρθρου 4 παρ. 5 του ν. 703/77, όπως ισχύει, «η δημιουργία κοινής επιχείρησης η οποία εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής ενότητας και δεν συνεπάγεται το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, αποτελεί πράξη συγκέντρωσης κατά την έννοια της παρ. 2 στοιχ. β'» (σύσταση κοινής επιχείρησης με χαρακτήρα συγκέντρωσης) ενώ σύμφωνα με το εδαφ. α' του αυτού ως άνω άρθρου «οι πράξεις συμπεριλαμβανομένης της σύστασης κοινής επιχείρησης, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα το συντονισμό της συμπεριφοράς σε θέματα ανταγωνισμού επιχ/σεων που παραμένουν ανεξάρτητες, δεν αποτελούν συγκέντρωση κατά την παρ. 2 στοιχ. β'» (σύσταση κοινής επιχείρησης με χαρακτήρα σύμπραξης).

Ειδικότερα συνιστά σύμπραξη και όχι συγκέντρωση η δημιουργία κοινής επιχείρησης, αν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς ανεξαρτήτων επιχειρήσεων, ο οποίος είναι πιθανό να καταλήγει σε περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 ν. 703/77, όπως ισχύει. Κατά συνέπεια, προκειμένου να σταθμιστεί κατά πόσο μία κοινή επιχείρηση έχει χαρακτήρα συνεργασίας, είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί

αν υπάρχει συντονισμός μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων όσον αφορά τις τιμές, τις αγορές, την παραγωγή ή τις καινοτομίες κλπ. Τέτοια περίπτωση μπορεί να υπάρχει όταν οι μητρικές επιχειρήσεις ασκούν σημαντικές δραστηριότητες σε μια γειτονική αγορά, η οποία έχει υπολογίσιμη οικονομική σημασία σε σύγκριση με την αγορά της κοινής επιχείρησης, η συνεργασία τους δε στα πλαίσια της κοινής επιχείρησης μπορεί να οδηγήσει σε συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των μητρικών επιχειρήσεων στην εν λόγω γειτονική αγορά. Στην προκειμένη περίπτωση, ως γειτονική αγορά θεωρείται η αγορά που είναι μεν ξεχωριστή αλλά στενά συνδεδεμένη με την αγορά της κοινής επιχείρησης και παρουσιάζει κοινά χαρακτηριστικά από πλευράς τεχνολογίας, πελατών, προμηθευτών και ανταγωνιστών.

Με βάση τα ανωτέρω η κοινή επιχείρηση μεταξύ της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ και του ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ, έχει χαρακτήρα σύμπραξης και όχι συγκέντρωσης γιατί, να μεν διαπιστώνεται καταρχήν ότι πληρούται η θετική προϋπόθεση της αυτόνομης οικονομικής οντότητας διότι κατά δήλωση των ιδρυτικών εταιριών, η κοινή εταιρία θα έχει δική της εμπορική και οικονομική πολιτική και θα είναι σε μόνιμη (διαρκή) βάση δεδομένου ότι θα στελεχωθεί με προσωπικό καθ' όλα ανεξάρτητο από τις ιδρυτικές εταιρίες, δεν πληρούται όμως η δεύτερη προϋπόθεση που απαιτεί ο νόμος για την κοινή επιχείρηση με χαρακτήρα συγκέντρωσης. Στην υπό κρίση περίπτωση πιθανολογείται συντονισμός της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ των μητρικών εταιριών λαμβάνοντας υπόψη την άσκηση δραστηριοτήτων των μητρικών εταιριών σε παραπλήσιες αγορές στενά συνδεδεμένες με αυτήν της κοινής εταιρίας. Ειδικότερα πιθανολογείται συντονισμός της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ των μητρικών εταιριών στην εν γένει σχετική αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω της προώθησης πελατών από μια επενδυτική επιλογή (π.χ. καταθέσεις) σε άλλη επιλογή (επενδύσεις χαρτοφυλακίου) αφού αυτές συνδέονται στενά και αποτελούν εναλλακτικές λύσεις για τον πελάτη. Επομένως η κοινή επιχείρηση δεν αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.2 του ν. 703/77, αλλά σύμπραξη των γνωστοποιουσών εταιριών και επομένως πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα του άρθρου 1 του ν. 703/77.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή την νόθευση του ανταγωνισμού ιδίως δε αυτές που συνίστανται: α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων, γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού, δ) στην εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές στο εμπόριο, κατά τρόπο που να δυσχεραίνεται η λειτουργία του ανταγωνισμού, ιδίως δε στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή συναλλαγής, ή ε) στην εξάρτηση σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων πρόσθετων παροχών που από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Στην υπό κρίση περίπτωση, με την υπογραφή του από 14/11/2001 συμβολαίου μεταξύ της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ και του ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ, που αφορά τη

σύσταση κοινής εταιρίας με την επωνυμία ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ, δημιουργείται σύμπραξη επιχειρήσεων του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, την οποίαν οι ιδρυτικές επιχειρήσεις γνωστοποίησαν στην Υπηρεσία σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 703/77.

Σκοπός της υπό κρίση σύμπραξης με την ίδρυση της κοινής επιχείρησης είναι η παροχή περισσότερων τραπεζικών προϊόντων από ό,τι προ της συμπράξεως. Συνεπώς, οι πελάτες των μητρικών εταιριών θα έχουν πρόσβαση σε περισσότερα τραπεζικά προϊόντα. Όπως προαναφέρθηκε, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό, τα δε μερίδια που κατέχουν τα συμμετέχοντα μέρη στις εν γένει αγορές που δραστηριοποιούνται είναι ιδιαίτερα χαμηλά. Ως εκ τούτου, ο ενδεχόμενος συντονισμός της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των μητρικών επιχειρήσεων στις παραπλήσιες της κοινής επιχείρησης αγορές μπορεί να χαρακτηριστεί ως ήσσονος σημασίας. Μια δε σύμπραξη ήσσονος σημασίας δεν δύναται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 του νόμου.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει τη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης κατά το άρθρο 11 του ν. 703/77, όπως ισχύει, όσον αφορά τη σύμπραξη της εταιρίας ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ και του ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ που πραγματοποιείται με τη σύσταση της κοινής εταιρίας ΑΤΤΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 18η Ιανουαρίου 2006.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4.4.2001).

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Παναγιώτης Μαντζουράνης

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη